

negorci iz svojih gor na ljuto počenjanje Turkov, vedno pripravljeni v nižave stopiti in se ondi vseliti.

Prosti Bosnjak ni vseslaven, kar tudi mogočniki v Sarajevem dobro vedó, čeravno od vseslavenstva govore, da zamorejo kristiane terpinčiti; pa spomniti bi se vunder utegnul Bosnjak, da je Slaven,—kristiana se že davno čuti. Na kakošno pripomoč kristianov se zamore Turčija po poslednjih dogodbah v Bosni zanesti, ako bi je kdaj spet potrebovala? Bo mar kristian za Turčina kri prelival? Bo znabiti tako hitro pozabil, kaj se je njegovim duhovnom, kaj njegovim knezom godilo? Se bo zanesel na nove obljube, ker se stare niso spolnile? Naj bi turška vlada ne pozabila, da tako ravnanje, kakor v Bosni v poslednjih časih, ne bo nikdar ljubezni do vlade vterdilo! Naj bi prizanesljivosti, ktero ji kristianski vladarji skazujejo in kterim ima le svoj obstoj zahvaliti, ne plačevala s tacim preganjanjem kristianov, ki ga nima para v zgodovini 19. véka!

Početje v Bosni in Hercegovini je dospelo nar višjo stopnjo. Ne moremo zapopasti, kaj da poveljnikom k tacemu ravnanju pogum daje? Jeli zaupanje v lastno moč? Javalne! Pri takem početji je komaj potreba, da bi se mu ptuje vlade zoperstavile; se bo samo splečalo. Obupni boj kristianov bi imel kaj več pomeniti, kakor vojska vstajnikov preteklega leta; obupnemu kristianu bi puhla Turčija ne mogla zoperstati, in nobena omikana Europejska vlada bi ji o tacih okoljšinah na pomoč ne prišla. Naj bi tisti, kterih dolžnost je v Carigradu čuti nad početjem oblastnikov po deželi, to reč resno prevdarili!

Potovanje

po nekterih jugo-slavenskih krajih.

Spisal M. Verne.

7. pismo.

Dragi prijatelj!

Verhnika ima več prav lepih hiš. Poseben kinč pa ji je velika in krasna, še le letos sozidana cerkev sv. Pavla. Poprejšna farna cerkev je bila že davno premajhna, in častiti g. tehant Pečár je verle Verhničane napravil, si z lastnimi stroški novo sozidati. Stroškov pa je bilo veliko, in nabirati jih, je opomnjenimu tehantu mnogo skerbí napravilo. Za svoj trud, za svoje goreče prizadevanje in velike skerbí ima pa zdaj veselje, de je fara s krasno, dovolj prostorno cerkvijo previdena kakor gré.

Ker sim bil več dní na Verhniki, sim imel čas, tudi Verhniško okolico ogledati. Narprej sim šel na severno stran po lepi, skoraj dve uri dolgi, pa ne široki dolini v Podlipo, kjer sim se soznanil z ondašnjim g. fajmoštram Hicinger-jem, iskrenim rodoljubam in posebno pridnim pisateljem slovenskim, ki verh mnogo družiga tudi cerkveno zgodovino, mende prvi v slovenskim narečji, piše.

Drugikrat sim šel še nekoliko dalje bolj proti izhodu v Horjul. Tù me je g. fajmošter Jerála, ki ga ljudje zastran njegove pohlevnosti in miloserčnosti visoko spoštujejo, prav prijazno sprejel. Vselej sim vesel, kader se s kakošnim takim verlim možem snidem, ki v tihim stranskim kotiču, za kteriga svet ne vé in ne mara, med priprostim ljudstvom, ko oče vsred svoje družine, živi in veliko dobriga dela in pospešuje. Majhna, pa zala Horjulska dolina pa bi mi bila še bolj dopadla, ako bi o nekterih krajih preveč močirna ne bila. Horjulci so si nov, 24 centov težek zvon napravili in so ga, ravno ko sim tam bil, v zvonik stavili. Našim rojakam je soglasno zvonjenje posebno veselje, in pobožni deželi so lepe bele cerkve, večidel na gričih, krasen kinč.

Iz Horjula sim še tisti dan v drugo, nekoliko prostorniši dolino, namreč v Polhovgradec prišel. Tudi ondašnji duhovni so me prijazno sprejeli, in iz serca sim bil vesel, odkritoserčnost najti, kakoršne ni povsod. Nar več pa me je veselilo, de sim, kar mi je bilo že dolgo pri sercu, priložnost imel, se g. grofu Blagaj-u in njegovi gospej pokloniti. Cela dežela ju spoštuje zastran miloserčne priljudnosti, in resnično sta vse hvale in časti vredna. Gospod grof, verli domorodec naš je po rodu slavnih mende rimskih Ursinov. Že pod ogerskim kraljem Ludovikom okoli leta 1350 se je odraselk te slavne rodovine na Horvaškim vstanovil, pa še le 200 let pozneje, ko so siloviti Turki Blagajsko grajščino napadli in vzeli, se je Franc Ursini v letu 1547 na Krajnsko preselil, in od takrat so Blagajski Ursini tudi naši vedno blagi in domoljubni Krajnci. — Nekdanji Polhov grad je bil na okroglim stermim griču ravno nad vasjó. Sedanji grad pa je blizo vasi v nekim kotu na severno-izhodni strani. Cerkvi, ki je popolnoma greški križ, in v kteri so pod vodstvom g. Rihar-ja ravno nove orglje stavili, ni kaj reči, kakor de je znabiti nekoliko premajhna. — Tù sim ogledal tudi delavnico nekiga podobarja, ki, desiravno samouk, lesene podobe prav lično in umetno izdeluje.

Iz Polhoviga gradca sim šel po dolgi zali dolini svojiga nekdanjiga součenca g. Poklukar-ja, fajmoštra na Dobrovo, obiskat.

Nekoliko od Polhoviga gradca, ali marveč sred pota med Polhovim gradcam in Dobrovo, sim prišel v Dvor, kjer sim staro, veliko cerkev sv. Petra našel, kakoršne se tù nisim nadjal. Vsa je iz rezaniga kamna, in že v letu 1544 je bila sozidana, kakor napis nad krasnimi velikimi vrati pové: „Gregorius Ruckenstein Magister operis An. Dom. MDXLIII.“ Škoda, de prenisiko stoji, in de je nekdo notranje stebre z neko rumeno barvo olosal. — Tudi Dobrova ima prav zalo cerkev, kamor Ljubljancani pogostama na božjo pot hodijo, kakor so pobožni ljudje že v začetku trinajstiga stoletja hodili. Fajmoštrovo pohišstvo, nekoliko više ko cerkev, na griču sred mnoziga sadniga drevja, je veliko in lepo kot grad.

Iz Dobrove sim se na Verhniko vernil, in potem na južno stran v Borovnico (Franzdorf) šel. Pot pelje čez Ljubljanco po lepim rodovitnim polji v veliko premožno vas z imenam Vert, ki je štric Verhnike in komaj pol četerti ure od nje; — dalje pa poleg visociga ogojzdeniga hriba. Iz tega hriba izvirajo tudi nektere majhne reke, namreč mala Ljubljanska, Bistra, Borovnica in še dalje proti izhodu Išca, ki se vse v Ljubljnico stekajo, in vodo narberže iz Cerkniskiga jezera dobivajo. — V eni uri se pride v Bistvo (Freudenthal), ki je bila nekdanj bogat meniški samostan konec velike ravnine Ljubljanskiga močirja. Dandanašnji grad je verliga rodoljuba g. Gallé-ta s krasnim vertam in z lepimi ribniki. — Še eno uro narprej je v ravnim, pa ne širokim kotu med visokimi hribi Borovnica, kjer se zdaj krasno, važno delo izpeljuje, namreč čudovid potovod ali most za železnico. Kakih 220 sežnjev bo dolg in 20 sežnjev visok; gotovo je malo takih na svetu. Ta potovod bo tedaj čudež človeške umetnosti, in bo z mnogimi čudeži narave notranje Krajnsko znamenito kinčil; tode še nekoliko let bo treba čakati preden bo doveršen.

Novičar iz slovanskih krajev.

Xp. Iz Celja. 8. maja. Da bi se stolica g. knezoškofa Lavantinskega po željah gotovo vsih Štajarskih Slovencev iz Št. Andreja v Celje predstavila, je še vedno